



smockan

KULTUR

MUSIK- OCH KULTURSKOLORNAS EGEN TIDNING

NR 6 DECEMBER 2014

Tema
FORSKNING

■ Vandrar nere vid havet. Go musik i öronen och raska steg i vattenbrynet på den oändliga sandstranden. Har lagt några sparade semesterveckor i ett land där solen är synlig på dagarna och värmen ljum om nätterna. Som omväxling mot gråtunga novemberdagar i hemlandet, där vi kurar skymning dygnet runt och tappert väntar på ljusare tider.

ETT UTFORSKANDE FÖRHÅLLNINGSSÄTT

Man hinner tänka mycket medan man promenerar. Tanken vilar självständigt och behagligt utsträckt. Den flyter sinnligt i alla möjliga väderstreck medan benen trampar på. Havet glittrar och vinden är varm och snäll. Händelser och personporträtt från böckerna jag läser varvas med reflektion kring vardagens olika upplevelser. Distansen till saker ger perspektiv. Konturer och skuggor lägger sig tillrätta och låter tankarna analysera och iakttä. Jag tänker att det är berikande att ha tid med sig själv och hinna höra vad man tänker. I detta tidningsnummer är temat forskning och vi ställer in kikarsiktet särskilt mot det område som berör musik- och kulturskolans verksamhetsfält. Att stå på faktamässig och vetenskaplig grund är ett fundament som ger styrka i diskussionerna och röst åt det osagda. Att arbeta med forskning är en grannlag uppgift som ställer synnerliga krav på arbetsmetoder och förhållningssätt. Det gäller att ringa in bästa frågeställningarna och göra studierna som ger underlag så slutsatser kan dras. Men en forskares vardag handlar också mycket om att nå ut och bli publicerad i skrifter som räknas. En intressant heldag tidigare i höst träffade jag och kollegor i SMoK ledningen för Örebro universitet/musikhögskolan och professor Eva Georgii-Hemming för att sätta oss in i aktuella utbildningar

och forskningsprojekt som berör musikvetenskap i synnerhet och forskning kring kultur i allmänhet. Utbildningsväsendet och praktiken behöver hitta fler kontaktpunkter. Många som arbetat länge längtar efter att kunna gå vidare med sina erfarenheter och utvecklas. Att få möjlighet att forska är en väg. Men det kräver också utbildning i konsten att forska för att kunna forska! När mina tankar där på strandpromenaden hoppar och skuttar i sin egen takt, tänker jag lite på att ett spännande forskningsområde också är att faktiskt lära känna sig själv! Ju äldre man blir ju mer verkar det finnas att lära och förstå. Semesterlitteraturen har påmint mig om olika personöden och om händelser som sker och påverkar en människas liv. Som barn måste vi vid någon tidpunkt lämna det trygga enkla livet och försöka ta oss igenom tonårssökandet och hitta identitet och oss själva för att sedan resten av livet försöka reda vad som hände! "Sätten vi saknar våra liv är livet" skrev Randall Jarell. Verktyg som musik, dans, bild, teater, film och litteratur ger dimension och kraft i utforskandet av olika relationer. Jag läste nyligen en dialog där författaren Richard Ford uttryckte det: "Konstens allmänna poäng är att få oss uppmärksamma. Eftersom konsten alltid på ett eller annat sätt handlar om livet utgår den automatiskt från att livet är värt en

sådan uppmärksamhet". Konsten att ha en bra relation – både till sin partner och till sina vänner, men också till sina föräldrar, syskon och barn m m är en ständigt pågående forskningsprocess med nya upptäckter och lärdomar. För några år sedan var mitt barnbarn på besök hos mig i Solna. Han var väl en 4-5 år då. Vi var ute på promenad, tvärs över gatan på skogsklädda klippvall som jag dagligen ser från lägenheten. Rätt tråkigt för mig men för honom var det okänd mark. "Mormor, vi kan leka att vi är utforskare", föreslog han och steg på pigga ben ut i den oländiga terrängen. Så vi gick på äventyr med nyfikna sinnen som gjorde att varje liten buske och varje klippsprång blev till spännande nya upplevelser i fantasins mäktiga land. Förmånen att få gå tillsammans med barn som gör sina första upptäckter i kulturens magiska land är enastående. Det är en stor glädje och ynnest att få förtroendet att bli följeslagare till ett barn som med nyfikenhet och mod ger sig ut i det okända. Till sist ett citat av Viktor Sklovskij: "Konsten som grepp" 1916: "Vårt liv är så fullt av upprepningar att vi till slut knappt uppfattar det längre. Konstens uppgift är att bryta vaneseendet så att vi upptäcker vår känsla för tingen, för orden, för världen, för de människor vi älskar. Annars passerar detta vårt enda liv förbi som om det aldrig varit." ■

Bagatell musikprodukter

Välj bland hundratalet produkter på vår hemsida: www.bagatell.se

Här följer några smakprov.

Nyheter från Bagatell



Med våra nya "Teleskop Harmony" från Manhaset kan man lagra 25 notställ i rad på bara två meter. Perfekt för de trångbodda. I övrigt samma geniala konstruktion som våra övriga Teleskopnotställ dvs. Inga skruvar, bara att trycka och dra. Vagnar finns som tillbehör. 10 års garanti.

Teleskop Harmony



Lilla Gaspallen

En ny Pianopall från Bagatell. Något mindre och smidigare än storebror, men absolut lika stabil och solid. Pris: 1800 kr exkl. moms Sittdyna: 50 x 33 cm Höjd: 42-60 cm

Kontakta oss på: info@bagatell.se Tel 013-527 50 Fax 013-527 52



Bagatell 1

Från 7 500 kr
En vagn kommer lastad...
• Med världens mest sålda notställ
• Liten vagn + 12 notställ – 7500 kr (exkl. moms)
• Stor vagn + 18 notställ – 10 000 kr (exkl. moms)
• Marknadens mest praktiska och prisvärda vagn och notställ
Läs mer på Bagatell 2

Bagatell 3

KLAVERNOSTÄLL
450:-
"Nothagen" slukar alla dina notblad, böcker och pärmar. Köp 4 betala för 3.

Bagatell 5

Akustikskärmar
Skydda elevernas hörsel i tid! Möblera om på några sekunder med vårt flexibla plexiglassystem.
- Akustikskärm för orkester, slagverk, brass, etc. 2595 kr (exkl. moms)
- Paketpris: 3 set för 6900 kr (exkl. moms)
- Akustikskärm på notställsfot 1080 kr (exkl. moms)

Bagatell 7

Medar flygel
Medar piano
Medar för flygel – piano och digitalpiano
Pris: 2995 kr till en flygel (exkl. moms)
Pris: 695 kr till ett piano (exkl. moms)

Bagatell 8

Teleskop Dirigent Regal
Flagskeppet bland våra dirigentnotställ. Här finns allt som en dirigent kan önska sig. Som alla våra "Teleskop" finns inga skruvar – alla inställningar sker sekundsnabbt och kan ändras under pågående spel. En generös hylla med plats för div. tillbehör. De dubbla benen gör "Dir Regal" till det stadigaste av stadiga. En ny finess: Bakom skärmen finns ett extra fack för övriga partiturer och stämmor. Välj till vår "strålende" belysning.
Pris: 2000 kr (exkl. moms)

Bagatell 2

Köp 6 betala för 5
TELESKOPET
Världensledande – med bl.a. 85 % av den amerikanska marknaden och 75 % av den franska. Inga skruvar – bara att dra upp och ner. Snugg design som passar i alla miljöer. Finns i olika modeller.
Teleskop transport lättvikt
Teleskop standard

Bagatell 4

"Sitt rätt"
ORKESTER/KÖRSTOL
Prova Bagatells sittriktiga orkester/körstol. "Sitt" finns med fasta ben eller med justerbara fram- och bakben. Staplas smidigt på våra vagnar.

Bagatell 6

PIANO-GASPALLEN standard
Sluta skruva! Pianopall med dubbla gasfjädrar höjer och sänker stolen som vilken kontorsstol som helst. Stabil stryktålig stålkonstruktion med stoppad sits. Gaspallen Ergo med justerbar lutning.

Bagatell 9

"Stage"
Orkester/körpodier
Flexibelt lättvikts podie-system i aluminium för scenbyggen med o begränsade möjligheter. Alla benlängder med snabbkoppling.



TIPSA

KULTUR
smockan
TORGNY SANDGREN
tel 070-671 79 46

ÅGRENSHUSET PRODUKTION
Flygelvägen 3, 893 80 Bjästa
Tel 0660-29 99 50, fax 0660-29 99 79

■ **ANSVARIG UTGIVARE**
Inger Carlönberg, SMoK

■ **REDAKTÖR**
Torgny Sandgren, tel 070-671 79 46
torgny.sandgren@smok.se

■ **PROJEKTLEDARE**
Monica Berglund, tel 0660-29 99 60
monica.berglund@agrenshuset.se

■ **ANNONSER** annonser@smok.se

■ **GRAFISK FORMGIVNING**
Lena Hägglund, tel 0660-29 99 53
lena.hagglund@agrenshuset.se

■ **PRODUKTION** Ågrenshuset, Bjästa

■ **OMSLAGSBILD** Håkan Sandh

HAN ANALYSERADE FORSKNINGEN OM KULTURSKOLAN mossigt!

TEXT **ROLAND COX**

■ – Det borde gå att göra mer spännande studier om musik- och kulturskolan. Det jag hittade känns lite mossigt...

Simon Lindgren, sociologiprofessor i Umeå, fick i uppdrag att söka efter forskning om kulturskolan. Lite mer nutid skulle inte skada, menar han.

Det mossiga består delvis i att en del avhandlingar och rapporter är skrivna för ganska länge sen. 90-talet är ju historia idag, och de äldsta av de cirka 70 referenser han hittade var från 70-talet.

Att man inte hittar mer forskning beror också på att fältet är litet och marginellt jämfört med grundskolan, biblioteken eller andra områden.

Men delvis beror tråkigheten också på ett "statiskt perspektiv", att så mycket handlar om musikskolans framväxt och annan etnologi och kulturhistoria, menar han.

Simon Lindgren är inte specialinriktad på kulturfrågor och intresserar sig mycket för sociala medier och andra fenomen kring internet.

– Så jag är väl partisk... Men man skulle kunna tänka sig mer forsk-

ning om hur dagens nätverkande samhälle påverkar förutsättningar för kulturellt lärande, säger han.

Begränsad sökning

Han betonar att databassökningen var begränsad till att handla om offentligt finansierade musik- och kulturskolor. Om han hade sökt även på pedagogik och didaktik så hade han hittat mer av intresse, kanhända.

Dessutom sker idag en hel del musikaliskt lärande idag via nätet och på andra sätt. Sökordet "musikskola" finns kanske inte ens med.

– Unga människor ingår i ganska avancerade ekosystem där de spelar i eget band, har en hemstudio, lär sig spela gitarr via Youtube och får kommentarer och tips i forum på nätet. För två eller tre decennier

sedan så var det antingen källarband eller musikskolan som gällde. Så ser det inte ut idag, säger Simon Lindgren.

Det handlar inte bara om elektronik. Vi lever i ett nätverkande samhälle nu, menar han. Den gamla mästare-lärling-relationen löses upp och ersätts delvis med ett kollaborativt lärande, menar forskaren i Umeå.

– Det finns en rörelse bort från katederundervisning mot plattare strukturer där man går in med sin kunskap tillsammans.

Nytt och gammalt möts

Det nya ersätter inte det gamla, det sker en överlagring. Simon Lindgren hittar å ena sidan beskrivningar av den traditionella musikundervisningen där

◀**Mötet mellan internetgenerationen och traditionell musikskoleundervisning borde utforskas mer, tycker Simon Lindgren som gjort en forskningsöversikt.**

”utmaningar” möjligen nämns, men ibland närmast som hot. Å andra sidan finns forskning om de nya och spektakulära fenomenen, utan att riktigt botten i tradition och kontinuitet.

– Man skulle vinna mycket på att kontrastera de olika formerna mot varandra, att sätta det nya i relation till det som redan fanns.

– Om musik- och kulturskolan vill omforma sig och locka nya grupper så kanske det handlar om att utveckla nya, mer dynamiska och kollaborativa lärandeformer. Jag har dålig koll vad som rör sig inom kulturskolan på de områdena, men det är ett fält för forskning i alla fall.

Ungdomar sägs till exempel behärska webben bättre än sina lärare. Men de saknar annat.

– Att man snabbt kan lära sig något via Youtube innebär inte att det är poänglöst att träffa en lärare. Det kan behövas bättre metoder där de två sidorna möts.

I den där gråzonen sker det idag en ”förhandling” mellan tradition och förnyelse. Det är något som borde beforskas mer, anser han.

Bredd och elit

I forskningsöversikten identifierar han även ett antal andra intressanta spänningsfält, mellan bredd och elit, finkultur och populärkultur, kulturbärare och individualister, mellan omedelbar lust och långsiktigt lärande, mellan ”musikskola” och ”kulturskola”.

En del forskning handlar också om att Sverige blir ett allt mer heterogent samhälle, och att kulturskolan ofta tycks ha svårt att nå utanför den etniskt svenska medelklassen.

Forskning kostar pengar och kulturskolan måste konkurrera med hetare forskningsämnen om de offentliga pengarna. Branschen skulle ju kunna bekosta mer forskning själv, men resurserna är begränsade.

Så vad ska branschen göra för att få fram mer användbar forskning?

– Återstår att med lobbyverksamhet och på andra sätt lyfta fram de här kunskapsbehoven, säger Simon Lindgren. ■

Forskningsöversikten finns på SMoK:s webb



NORDISKA MUSIKGYMNASIET
Solistutbildning med tvärvetenskaplig profil

Riksrekryterande spetsutbildning

www.musikgymnasiet.se

Välkommen med din ansökan!

NORDISKA MUSIKGYMNASIET
Katrinebergsgården 2-10
117 41 STOCKHOLM
08-545 863 17
info@musikgymnasiet.se

SVENSKTILLVERKAD MUSIKINREDNING



Enkla lösningar för mobilt bruk

Notställ - Stolar - Vagnar Scen- och Podiesystem

Kvalitetsprodukter Alltid 10 års garanti Snabb leverans

Kontakta oss för personlig service - Välkommen!
0573 - 510 10 till@bison.se www.bison.se

BISON AB Högelian, S- 672 91 ÅRJÄNG

Bison



KULTURSKOLAN & BARNENS PERSPEKTIV

Välkommen till SMoK:s rikskonferens 2015 i Eskilstuna

I Eskilstuna bjuds du på ny kunskap, erfarenhetsutbyten och samtal om kulturskolans roll idag och framtiden! Rikskonferensen är årets viktigast branschträff för dig som arbetar med musik- och kulturskolor eller andra former för ungas kulturutövande.

Rikskonferenserna har på senare år samlat över 200 deltagare från hela landet. Temat för konferensen är ungas delaktighet och inflytande. Föreläsare vid Rikskonferensen 2015 är bland annat Kattis Ahlström (BRIS), Fredrik Malmberg (Barnombuds-mannen), Ida Östensson (Crossing Borders) och Lina Thomsgård (föreläsare).



GUSTAV FRIDOLIN

SISTA ANMÄLNINGSDAG ÄR 16 FEBRUARI!
ANMÄLAN OCH MER INFORMATION www.smok.se



KATTIS AHLSTRÖM



ULLA WIKLUND



STAFFAN LANDIN



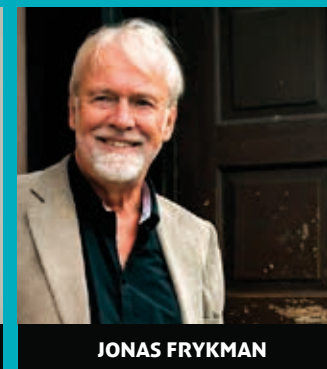
LINA THOMSGÅRD



IDA ÖSTENSSON



FREDRIK MALMBERG



JONAS FRYKMAN



QAISAR MAHMOOD

SAMTAL HOS SMOK

Här är forskningen som vi behöver

TEXT OCH FOTO ROLAND COX

■ Forskning är viktig för att musik- och kulturskolan ska kunna utvecklas. Men det ser magert ut.

Om detta samtalade en grupp forskare, pedagoger och kulturtjänstemän nyligen på inbjudan av SMok.

– Det finns en hel del vita fläckar, sa Torgny Sandgren, SMok, som tagit fram en forskningsöversikt.

– Bland annat saknas det forskning om lärarnas yrkesroller, om kulturskolans roll i det lokala kulturlivet, om förändringen från musik- till kulturskola, om skillnaden mellan kommuner med olika hög avgift med mera, tyckte **Torgny Sandgren**, generalsekreterare i Smok.

Han efterlyste studier som är användbara för beslutsfattare, och forskning som är tolkad och formulerad så att pedagoger, chefer, politiker och andra kan ta den till sig.

Torgny Sandgren hade samlat en kunnig panel för att diskutera kunskaps- och kompetensbehov utifrån den färskaste forskningsöversikt som vi berättat om här intill. Man diskuterade också hur forskning på området skulle kunna knytas samman via nätverk och konferenser.

Översikten var en bra början, tyckte **Torgny Sandgren**, och konstaterade att det hittills inte funnits någon liknande sammanställning. Över huvud taget verkar kunskapsbygget vara betydligt tunnare än till exempel kring folkbiblioteken, vars

existens till skillnad från musik- och kulturskolan är lagstadgad.

Mer att studera

Forskningsöversikten visar att det främst är musikämnet som det forskats kring. **Eva Österlind**, lektor i dramapedagogik vid Stockholms universitet, efterlyser ett bredare perspektiv.

– Det är en väldig dominans av musikskola. Det saknas en hel del om teater och drama, säger hon.

Översikten är avgränsad specifikt till offentligt finansierad forskning om musik- och kulturskolan, och avgränsad till forskning beskriven på svenska och engelska.

Ketil Thorgersen som är knuten till Stockholms universitet och undervisar på SMI påpekade att det borde gå att hitta mer internationell forskning, i synnerhet om man söker på fler språk. Flera runt bordet bidrog: Vad händer i Spanien? Japan? Kina?

Cecilia Frostensson, tidigare kulturskolechef i Stockholm, tipsade om de rapporter som görs i huvudstaden. Många finns listade

på stadens hemsida under ”Forskning och rapporter”. Centrum för barnkulturforskning vid Stockholms universitet nämndes också i sammanhanget.

Ny myndighet för skolresultat

Mer nytt på forsknings- och kunskapsområdet är på gång.

Skolforskningsinstitutet håller på att startas. Den nya myndigheten ska sprida forskningsresultat om effektiva metoder och arbetsätt i skolväsendet för att förbättra kunskapsresultaten i skolan. Och när estetik så entydigt visat sig stimulera även annat lärande så bör myndigheten ha anledning att forska även på musik- och kulturskolan, framhöll flera.

Oscar Svensson, utredare vid Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, avslöjade att man inom kort kommer med en utredning om ungas fritid, där även kulturaktiviteter ingår.

Erik Peurell, utredare vid Myndigheten för kulturanalys, berättade att man planerar undersök-

ningar av kulturvanor, musik- och kulturskolan och övrig ”infrastruktur för kulturell breddutbildning”. – Det finns ett nationellt intresse för att ta reda på hur bredd- och spetsutbildning hänger ihop, sa han bland annat.

(En vecka efter mötet hos Smok meddelades att myndigheten ska läggas ner nästa år, så vad som händer med planerna är mer osäkert idag.)

Vem gör vad?

Torgny Sandgren summerade att det även skulle behövas en kartläggning av vad olika myndigheter gör på detta område, om rollfördelningen.

– Vilka har ansvaret för vad? Behövs det ett särskilt kunskapscentrum för barn och ungdomars fritid, eller ska befintliga myndigheter göra det här, frågade han.

Han menade också att det skulle behövas en databas som forskare kan använda som underlag för sina studier. Det saknas en hel del grunddata idag, exempelvis om hur flickor och pojkar väljer



Torgny Sandgren, generalsekreterare i SMok.



Eva Österlind, lektor i dramapedagogik vid Stockholms universitet.



Ketil Thorgersen som är knuten till Stockholms universitet och undervisar på SMI.



Cecilia Frostensson, tidigare kulturskolechef i Stockholm.



Oscar Svensson, utredare vid Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor.



Erik Peurell, utredare vid Myndigheten för kulturanalys.



Anna-Carin Ahl, lärare och utbildningsledare på SMI, och Håkan Sandh, tidigare SMok-ledare.

bland ämnena och att det kan variera mellan olika orter. – Kulturskolan har en stark normativ kraft. Kunskap om vad som påverkar valen skulle ha stor betydelse för policy och styrning, sa **Torgny Sandgren**.

Lärarbrist och nya ämnen

Annat som behöver beforskas och diskuteras, enligt röster runt bordet:

- ▶ Hur ska det väldiga behovet av lärare tillgodoses? Hur illa är det med den musikpedagogiska utbildningen?
- ▶ Om grundskolan börjar bota lärarbrist genom att utnyttja kulturskolans pedagoger, dräneras den frivilliga undervisningen då helt på personal?
- ▶ Vilka ämnen kommer och vilka försvinner?

- ▶ Landsting har börjat använda ”kultur på recept”. Vilken roll får kulturskolan?
- ▶ Kulturskolor breddar sina uppgifter, driver konsthall och ”barnkulturturcentrum”. Vad leder det till?
- ▶ Kulturskolans verksamhet drar sig bort från 20-minuterslektioner mot mer komplex verksamhet i samarbeten med skolan, föreningar och institutioner. Hur ser det ut och vad leder det till?
- ▶ Vad händer i kommuner där kommunen inte längre har hela den operativa driften, som i Nacka med sina nio musik- och kulturskolor?
- ▶ Leder taxetak till att fler barn nås – eller gynnar det bara dem som redan är inne?
- ▶ Vilken roll spelar pengarna för kvaliteten? Kan kvalitetsindikatorer göra det möjligt att jämföra olika kulturskolor mer effektivt?
- Det är svårt för beslutsfattarna att satsa rätt om de saknar grundläggande kunskap. Därför behövs forskning, sa **Torgny Sandgren**.

Nordisk konferens

Mötet hos Smok diskuterade också hur forskare ska hitta varandra och möta praktiker. Det existerar nät-

verk av forskare inom olika pedagogiska områden, men egentligen inte kring kulturskolans verksamhet som sådan.

Det pågår diskussioner mellan Smok och SMI om att få till stånd en nordisk forskningskonferens om musik- och kulturskolan. ”Kulturutbildning i frivilliga former” skulle kunna vara temat, för att omfamna olika organisering men inte omfatta den obligatoriska skolan.

De nordiska länderna har liknande upplägg men uppvisar intressanta skillnader, menade bland andra **Håkan Sandh**, tidigare Smok-ledare.

Ketil Thorgersen meddelade att SMI kan tänka sig att arrangera konferensen, och han hoppas att den första skulle kunna hållas hösten 2015.

Mötet hos Smok resonerade kring om den borde vara en intern forskartärf eller öppen för pedagoger, administration och politiker.

Anna-Carin Ahl, lärare och utbildningsledare på SMI:

– Jag tror att det vore berikande om även pedagogerna är inbjudna, att konferensen har ett tilltal som inkluderar både forskare och dem som arbetar ”på golvet”. ■



KULTUR PÅ RECEPT

TEXT OCH FOTO MARIA ILLE ANDRÉ

■ Sjunga i kör. Måla. Se en utställning. Kan regelbundna kulturaktiviteter i grupp hjälpa dem som mår psykiskt dåligt? Ja, enligt professor Ingemar Petersson mår de flesta betydligt bättre och en del återgår i arbete efter tioveckorsprogrammet Kultur på recept i Helsingborg.

Om man är sjukskriven eller riskerar att bli det på grund av psykisk ohälsa har man möjlighet att få ett recept på kulturaktiviteter utskrivet. I stället för medicin och terapi. Eller som ett komplement.

Ingemar Petersson, professor och läkare vid Skånes universitetssjukhus forskar kring och följer upp projektet Kultur på recept, som genomförts i Helsingborg under en treårsperiod.

– En del blir sjukskrivna på grund av situationer i livet som i själva verket är en del av livet. Då bör man inte i första hand få en sjukdomsstämpel. Det finns andra sätt att komma tillbaka. Där är Kultur på recept ett bra alternativ, säger han.

Det startade som ett pilotprojekt i Helsingborg under 2010. Idén kom från regeringen med de båda moderaterna Christina Husmark Pehrsson och Lena Adelsohn Lilje-



– De kulturaktiviteter vi erbjuder ska kunna utnyttjas även sedan, efter de tio veckorna, säger kulturkoordinator Malin Bennborn.

roth i spetsen. Pilotprojektet övergick i ett treårigt projekt som är ett samarbete mellan Region Skåne, Finsam Helsingborg och Helsing-



– Kultur på recept är en del i det vi kallar avmedikalisering, säger professor Ingemar Petersson.

borgs stad och som avslutas i år. Kulturkoordinatör Malin Bennborn utarbetade en modell för kulturdelen av projektet. Hon samord-

nar deltagarnas aktiviteter och är med på en del av deras träffar. – Jag kan se hur lyckosamt det har varit för deltagarna att ha någonting att göra, att utmanas och att få träffa andra. Fokus har varit på det friska, säger hon.

De värdenheter, både offentliga och privata, som deltar i projektet har möjlighet att skicka sina patienter till en rehabkoordinator, som presenterar programmet för patienten. Vill man delta träffas man i en grupp om åtta till elva deltagare och får ett schema med tre aktiviteter i veckan att följa under tio veckor.

Man får prova på att sjunga i kör, lära sig spela ukulele samt skapa vid staffliet tillsammans med kulturskolans pedagoger. Dessutom ingår bland annat kulturhistoriska vandringar på Fredriksdal museer och trädgårdar, besök på Sofiero slott och träd-



Som en del av programmet sjunger deltagarna i kör på kulturskolan på Dunkers Kulturhus i Helsingborg.

VÄLKOMMEN TILL BARNENS MUSIKBUTIK PÅ NÄTET!

Barnens musikbutik.se

BARNVISOR ■ RYTMINSTRUMENT
KLANGSPEL ■ BLÅSINSTRUMENT
STRÅNGINSTRUMENT ■ PRESENTARTIKLAR
TILLBEHÖR med mera

www.barnensmusikbutik.se

MUSIKINSTRUMENT - NOTTAVLOR - NOTER
till skolor och privatpersoner

Skolornas Musikvaruhus Sareco AB

Sareco®

Etablerad 1958

www.sareco.se Tel 026-61 74 60

gård, biblioteket samt konserthuset. Efter de tio veckorna får man ett fritt kulturkort att utnyttja under ett år.

Hur utvärderar man då ett sådant här projekt?

Deltagarna får fylla i ett frågeformulär innan de påbörjar programmet samt efter de tio veckorna men också sex respektive tolv månader senare. Enligt professor Ingemar Petersson är frågorna lätta att svara på och ger en vettig bild av hur man mår. Sammanlagt 185 personer har deltagit under de tre åren. För ett år sedan kunde forskarteamet presentera de första siffrorna och resultaten. De byggde på vad 50 personer hade svarat.

– Summeringen är att måendet hade förbättrats betydligt efter tio veckor och att det för ett antal personer var aktuellt att återgå till arbetet. Vi gjorde också jämförelser av hur grupperna såg ut och om någon grupp hade haft mer eller mindre av en aktivitet för att se mönster, säger Ingemar Petersson.

Deltagarna var mellan 20 och 64 år gamla, de flesta mellan 40 och 59 år och fyra av fem var kvinnor.

Nästa mätning kommer att göras ett år efter att alla deltagarna har avslutat programmet.

– Vi vet fler detaljer om ett år. Om man mäter hela tiden finns det en risk att man ser det man vill se i stället för det som faktiskt är.

Det händer att en del deltagare inte svarar på formuläret efter exempelvis ett halvår.

– Det kan vara antingen de som mår sämre eller de som har börjat

jobba och mår bättre men struntar i att fylla i. Men där vet vi hur de mår innan de började programmet och kan jämföra det med genomsnittet för hela gruppen.

– Jag har ofta fått frågan hur vi vet att det faktum att folk mår bättre är på grund av Kultur på recept. Det kan vi inte veta, men vi har också följt andra personer och sett att gör man ingenting händer ingenting.

Ingemar Petersson ser många fördelar med programmet.

– Jag har fått ett antal berättelser av personer som tidigare haft ett smalt kulturmönster och som nu har fått en bredare palett. Att få vara med i en grupp är också positivt för många och innebär att de får nya kontakter. Det faktum att de får kulturkortet gör det också lättare att komma över den lilla tröskeln att boka biljetter och veta hur man gör.

Han tycker att engagemanget har varit stort hos medarbetarna både inom hälso- och sjukvården och kulturinstitutionerna. Projektet har också fått bra stöd från beslutsfattare på olika nivåer.

Ingemar Petersson hoppas att politikerna vill se en fortsättning på Kultur på recept.

– Jag gissar att det här programmet är ekonomiskt bättre än medicinsk behandling. Det är viktigt att lyfta fram kostnadsaspekterna. Det gäller ju våra skattepengar. Min vision är att de instanser som möter dessa personer, hälso- och sjukvården, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och socialförvaltningen ska ha en bredare arsenal av åtgärder än de traditionella och att Kultur på recept är en av dem, säger han. ■

Vid fyra tillfällen under de tio veckorna får Kultur på recept-deltagarna spela ukulele på kulturskolan.



AMATÖR, MUSIKSTUDENT ELLER YRKESMUSIKER?

Hos oss hittar du ett brett sortiment av stråkinstrumentet för just dig. Vi har instrument i alla prisklasser. Även tillbehör så som stråkar, strängar, stöd, hartsch, etuier etc.

Vi skickar över hela landet med buss eller post för snabb och säker leverans.

Ta en titt på hemsidan och hör av dig så ska vi hjälpa dig med det du behöver. Vi finns inte längre bort än ett telefonsamtal eller mail.

Välkommen!
Mattias Sandlund

GERINGSGATAN 2 • NORRFJÄRDEN • TEL: 0911-20 94 71 • MOBIL: 070-300 00 10
INFO@DINFIOL.SE • WWW.DINFIOL.SE

När ska barn börja på KULTURSKOLAN?

TEXT HÅKAN SANDH

■ En undersökning i Storbritannien visade att intresset för att lära sig ett instrument sjönk med stigande ålder. Vilket stöd får vi från forskning i frågan om vid vilken ålder barn ska börja på kulturskolan?

Studien visade att 48 procent av 5-6 åringarna ville lära sig spela ett instrument. Sedan sjönk dock andelen. Redan när barnen var sju år hade andelen sjunkit till 25 procent! Av barnen som var 14 år var det bara 4 procent som ville lära sig spela (Cooke & Morris, 1996).

Nu skall man alltid fundera på om denna typ av undersökningar skulle ge samma resultat idag och om det skulle bli samma resultat i Sverige som i Storbritannien. Trots det finns det anledning att fråga sig vad denna forskning säger till oss. Min spontana reaktion är att detta är ett av många argument för att kulturskolornas undervisning skall erbjudas barnen mycket tidigare än vad som är vanligt idag. Det finns också bra exempel på tidig

start. KulturSmockan har tidigare skrivit om Bålstad och Motala som förebilder på detta område. Ändå finns det många kommuner som erbjuder instrumentalundervisning först i årskurs tre. Varför? Den förmodligen viktigaste anledningen stavas FU. Förberedande undervisning. För 40 år sedan fanns en förhoppning om att alla landets barn under de två första åren i grundskolan skulle få en kvalificerad musikundervisning genom så kallade kompanjonlärarskap. Alla fick då pröva på att spela olika instrument. De som valde att fortsätta utanför skoltid kunde göra det från årskurs 3. Systemet finns kvar på några orter men fungerar inte i så hög grad att det bör styra intagningen till kulturskolorna.

Under dessa fyrtio år har dessutom barnen och deras omvärld förändrats. Idrotten har krupit ner i åldrarna och snart är det inte bara simträningen som börjar i baby-stadiet. Idrotten har också blivit mer differentierad. När det förr fanns motionsgymnastik finns idag hos Friskis och Svettis 49 varianter på motionspass. Från Aerobics till Öppna dörrar (jympa för dig med främst fysisk funktionsnedsättning). Många kan tycka att det är olyckligt att barnen börjar så tidigt med idrott och många kan tycka att antalet motionsformer går till överdrift. Jag tror att oavsett om vi gillar det eller ej behöver kulturskolorna fundera över och förhålla sig till de attitydförändringar som sker. Jag tror att kulturskolorna både

behöver erbjuda sin verksamhet mycket tidigare och erbjuda fler valmöjligheter.

I en annan undersökning (McPherson, G. E. 2001) i Australien ingick som en av många frågor hur länge de elever, 7- 9 år, som spelade ett instrument avsåg att fortsätta spela. Samma elever följdes också upp genom att deras mödrar noterade hur mycket de övande hemma.

Det viktigaste resultatet av undersökningen är att den visar att barnen själva redan innan start hade klara preferenser hur de skulle fortsätta spela, om de skulle öva mycket för att verkligen lära sig spela ett instrument, eller bara delta i verksamheten ett slag. De senare var mest intresserade av att delta i skolans orkester under ett par år.

Återigen kan vi fundera över hur kulturskolorna individualiserar undervisningen i enlighet med resultaten från denna undersökning. Jag vet att många lärare är väldigt duktiga på att individualisera undervisning. Däremot har jag sett få skolor som har en organisation som befrämjar detta. Jag tror det var Hofors som hade kurser som anknöt till slalombackarnas svårighetsgrad – grön, röd och svart kurs. På svart nivå krävdes hårt arbete hemma.

Om vi återigen jämför med idrott tror jag mig veta att inom ishockeyn finns bara svarta kurser. Däremot inom orienteringen kan man delta på grön nivå hela livet. Vad kan kulturskolorna förändra för att bättre möta upp mot elevernas olika ambitionsnivå? ■



Artist- porträtt

BALANSEN MELLAN KONST OCH KAPITAL

TEXT BENNY WHITE FOTO PRIVAT

■ Ett samtal med Bobby Ljunggren handlar förstås om musik. Men även om pengar. Om konflikten mellan konst, kultur och kapital. Och han berättar om sitt eget val: för att få syssla med musik på heltid så var han också tvungen att kunna försörja sig på den. I en eller annan form. Bobby Ljunggren tog sin egen väg – och lyckades.

Lionheart Music Group ligger på Nytorgsgatan 40, på Södermalm i Stockholm. I de här lokalerna har Bobby Ljunggren tillbringat större delen av sitt yrkesliv. Det känns inte som att kliva in på ett traditionellt musikbolag även om lokalerna är stora, med sex studios. Stilren och sparsmakad möblering råder och vi dricker kaffe och samtalrar inne på hans kontor.

Bobby Ljunggren är en av Sveri-

ges mest framgångrika låtskrivare i sin genre: han har haft med mer än 40 bidrag i Melodifestivalen och vunnit fem gånger. Han har dessutom skrivit ett bidrag åt Lituaen i European Song Contest (2005).

Ett flertal av Sveriges stora artister har mycket att tacka Bobby Ljunggren för. Den numera internationella superproducenten Red One (Lady Gaga, Enrique Iglesias, Mariah Carey, m.fl.) framförde sin

tacksamhet i sitt sommarpratarprogram för det stöd och hjälp han fick av Bobby när han som nykomling i Sverige letade möjligheter.

”Efter en tid när jag lärt känna honom märkte jag att han var både begåvad och ambitiös och dessutom trevlig, så jag gav honom nycklarna och lät honom hålla på i studion när jag inte var där” säger Bobby.

Jan Johanssen fick sitt lyft då



han 1995 lyckades nå Melodifestivalens 1:a placering med Se på mig, skriven av Bobby Ljunggren, Håkan Almqvist och Ingela "Pling" Forsman.

Jill Johnssons stora genombrott kom då hon 1998 vann Melodifestivalen med Kärleken är, också den skriven av Bobby och medkompositörerna Håkan Almqvist och Ingela "Pling" Forsman.

Bobby hade också fingrarna med i spelet när Carola Häggkvist 2006 vann med låten Evighet.

2008 lyckades han även med det mästerliga att kamma hem 1:a, 2:a och 3:e platsen då Charlotte Perrelli vann Melodifestivalen med Hero (Bobby Ljunggren och Fredrik Kempe) medans Sanna Nielsen hamnade på 2:a plats med Empty Room (Bobby Ljunggren och Aleena Gibson) och BWO på 3:e plats med Lay Your Love on Me (Alexander Bard, Anders Hansson, Bobby Ljunggren och Henrik Wikström).

Det blir nästan filosofiskt när Bobby Ljunggren ska beskriva sina dryga 30 år i branschen: att han är framgångsrik vet vi, som låtskrivare, kompositör och affärsman. Men mer? Var finns drivkraften, incitamenten, viljan? Vad är avgörande för att lyckas?

– Efter alla dessa år i musikbranschen vet jag att det är många parametrar som styr. En av de viktigaste, som är så lätt att glömma, är att i det ögonblicket som du bestämmer dig för att "det här vill jag leva på" så måste du också acceptera att det är en industri du ska in i. Och syftet med en industri är att kapitalisera, vilket innebär att producera och sälja. Och här får man ofta en konflikt som konstnär: "Jag vill ju

inte sälja. Jag vill ju bara leva på det här."

Han fortsätter:

– Vad jag menar är att man måste acceptera mekanismerna i en industri om vi ska in i den. Det handlar om att acceptera att någon ska tjäna pengar på mig för att jag (som har gjort det här valet) ska kunna tjäna pengar. Därifrån måste man ta det. Och här kommer konflikten: frågan om vad som är musik? Jo, det är kultur och det är konst. En känsla. Det är sammansatta ljudvågor som berör. Och jag brukar säga att det är den allra högsta konstformen, Som då också, paradoxalt nog, är en av de mest kapitaliserade konstformerna vi har.

Bobby Ljunggren menar att det är viktigt att förstå att det handlar om ett möte, en mix av konst och industri. Och det ska helst råda balans mellan aktörerna, önskeläget är 50/50. Om det går 70/30 i endera riktningen, oavsett om det är till konstnären eller affärsmannens favör, så är det inte lyckat:

– Affärsmannen kan inte klara sig på att enbart vara en bra affärsman. Han behöver en bra konstnär för att ha material att sälja.

Bobby Ljunggrens resa i musikvärlden började i den kommunala musikskolan när han var runt 10-12 år. Hur såg du på det? Handlade det enbart om att lära sig att spela eller såg du bortom horisonten redan i den åldern?

– Min start med musiken var kanske lite speciell i det att jag (som så många andra) tvingades ta pianolektioner där det mest handlade om klassisk musik och att spela efter noter, något som jag vid

tillfället upplevde som både svårt och ganska tråkigt. Så mitt byte till gitarr handlade mycket om att jag hade ett intresse för en annan typ av musik. Tanken var snarare "nu blir det pop och rock för hela slanten", men tyvärr, så blev det inte. Det var ett tragglande även på gitarrlektionerna; jag kunde inte förmå mig att lära mig noter så jag spelade på gehör, tills jag avslöjades av min lärare.

Det har tagit mig många år att förlika mig med det faktum att jag inte läser noter.

Det kanske låter som ett handikapp men det är det inte. Noter är bra att kunna om man ska spela andras låtar men jag gör mina egna låtar. Då behövs inga noter.

Jag är inte speleman.

Den musikaliska vändningen för Bobby Ljunggren kom när han bildade sitt första band, Lotus, 13 år gammal.

– Det var då jag upplevde känslan av att hitta rätt. Inte så mycket att kunna uttrycka mig musikaliskt eftersom mina kunskaper var begränsade. Men när jag fick möjligheten att spela det jag ville så överöstes jag av en enorm frihetskänsla.

Redan som 17-åring hade Bobby Ljunggren satt upp ett mål: om han inte skulle kunna leva på musik och sitt band vid 23 års ålder så var det dags att göra någonting annat. Och efter tre singlar med varierad framgång var det dags:

– 22 år gammal kände jag att nu får det räcka med band. Jag började tvivla på mig själv som artist och jag kände att jag började bli för gammal – redan då! Men jag hade fortfarande den här vansinniga längtan att få hålla på och jobba

med musik. Det var då jag växlade om till ren komposition och produktion. Jag har aldrig haft problem med att positionera mig, utan jag har också tagit rollen som entreprenör – för att kunna hålla på med det jag älskar att göra. Jag har alltid haft brinnande kärlek till musik men också varit fascinerad av branschen.

► **Vad är hemligheten i ditt framgångskoncept?**

– Säljaren! Utan tvekan. Självklart måste man ha den grundläggande egenskapen att kunna skriva bra material, men utan säljaren, affärsmannen eller entreprenören, alltså sinnet för att kunna sälja det man tror på så kommer man ingenstans – oavsett vilken produkt det än handlar om.

► **Var kommer talang in i sammanhanget?**

– Jag har sett många namn i branschen under de här åren som har slutat frivilligt och en del har slutat för att det helt enkelt inte gick. Och då kan jag säga, med den klarsyn jag har idag, att talangen var det inte fel på. Talangen fanns men det var positioneringen och kanske brist på insikt i att du jobbar i en industri. Börjar man bli frustrerad på industrin, då är det svårt. Är jag frustrerad, ja då får jag väl försöka ändra på något, men jag kan ju inte ta bort industrin. Det är lätt att ha en övertro på talangen och tänka att det ska gå – bara för att jag har talangen.

► **Du brukar prata om de fyra T:na?**

– Ja, först var det bara tre: tur, talang och tajming som alla vedertagna begrepp. Men min fru Maria som är VD i Lionheart har lagt till ett fjärde som är "övertygelse", alltså att tro på sig själv. Tro är det fjärde T:et. Jag har dem, även om man i mitt fall kan sätta ett O framför ibland. ■

YAMAHA

VÄRLDENS BÄSTA LJUD. UTAN ATT DET HÖRS.

Konsertljud i hemmet har aldrig varit mer tillgängligt. Nu förflyttas äkta flygelupplevelse från konserthus till ditt vardagsrum. Ljudet och känslan i nya Clavinova CLP 500-serien har lånats från både konsertflygeln CFX som är Yamahas flaggskepp, och magnifika Bösendorfer Imperial. Eftersom pianot är digitalt kan du spela på det i ditt vardagsrum med hörlurar utan att störa.

Läs mer på yamaha.se om nya Clavinova.

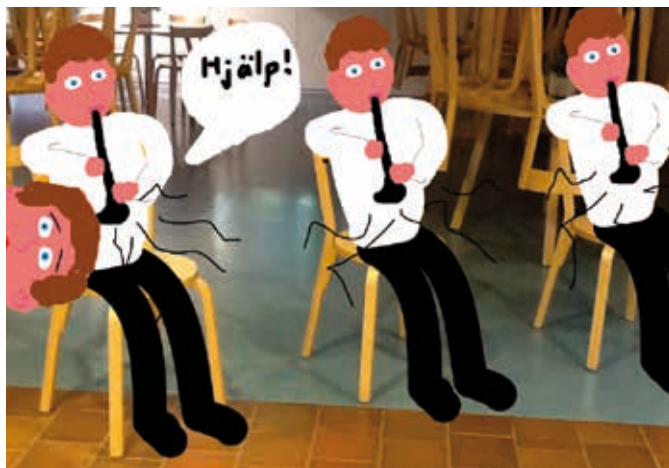
Clavinova



NY CHEFSUTBILDNING om vi fick bestämma!

Vilken roll har chefen i ett utvecklingsarbete för demokrati och elevinflytande? Under utbildningsdagen fokuseras organisation, styrning och implementering av strategier för att öka ungas inflytande och delaktighet. Chefsutbildningen ges av SMoK i samarbete med Demokratiakademin med utgångspunkt i Barnkonventionen och kulturskolors erfarenheter från projektet "Om vi fick bestämma". Kursledare är Anette Pettersson. Utbildningsdagen är kostnadsfri. Läs mer om projektet på www.smok.se/projekt/om-vi-fick-bestamma

Boka kalendern nu! Anmälan från november på SMoKs webbplats. Chefsutbildningen sker i Stockholm den 13:e februari 2015.

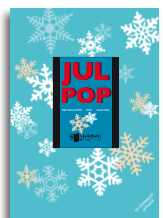


JULKLAPPAR FRÅN GEHRMANS!



EVERT TAUBE
50 OCH EN VISA TILL GITARR

Text och ackord till ett urval av Taubes mest älskade visor.
GE 12566 59 KR



(Reviderad upplaga)
JULPOP

Alla de bästa jul-låtarna. Melodi, text och ackord.
GE 10983 219 KR



CATHRINE SADOLIN
KOMPLETT SÅNGTEKNIK

För alla genrer.
CVI 9767 620 KR

Tfn 08-610 06 00 | order www.gehrmans.se



GEHRMANS
MUSIKFÖRLAG

MUSIKINSTRUMENT - NOTTAVLOR - NOTER
till skolor och privatpersoner

Skolornas Musikvaruhus Sareco AB

Sareco®

Etablerad 1958

www.sareco.se Tel 026-61 74 60

nilton.se
Stands for Music

Ring ! 031-795 01 50

Not-, Mic, Instrument-, Ljud & Ljus-STATIV
NILTON AB • 031-795 01 50 • www.nilton.se

N. Nilsson Fiolbyggare AB
www.fioler.se

Medlem av: E.I.L.A., V.D.G. och S.V.B.M
Tel: 040- 15 98 03, E-post: info@fioler.se

www.noter.eu

VÄLKOMMEN TILL BARNENS MUSIKBUTIK PÅ NÄTET!

Barnens musikbutik.se

BARNVISOR ■ RYTMINSTRUMENT
KLANGSPEL ■ BLÅSINSTRUMENT
STRÄNGINSTRUMENT ■ PRESENTARTIKLAR
TILLBEHÖR med mera

www.barnensmusikbutik.se



DET ÄR DAX NU!!
- att planera orkesterns klädsel

carina brohall
DESIGN AB

Sventorpsliden 7, 412 74 Göteborg
Tel: 031-40 40 30 • www.brohalldesign.se

DRAMA- OCH TEATERPEDAGOGISK FORSKNING PÅ G

TEXT **SOFIA BALIC**

■ Svensk forskning inom drama- och teaterpedagogik har de senaste åren vuxit i omfattning. Flera avhandlingar är på gång och nyligen disputerade Pernilla Ahlstrand med Att kunna lyssna med kroppen. En studie av gestaltande förmåga inom gymnasieskolans estetiska program, inriktning teater (2014).

Hon visar bland annat att elever måste få prova olika sätt att lära sig inom teaterämnet, det räcker inte med att lyssna på vad läraren säger. Studien intresserar sig också för lärares s.k. tysta kunskap och hur den kan användas i bedömning.

Docent Eva Österlind vid Stockholms Universitet har tillsammans med Doktorand Eva Hallgren skrivit om processdrama och vilken betydelse den engelska pedago-

gen Dorothy Heathcote historiskt haft för dramaämnet i Sverige. Österlind har också nyligen gjort en fallstudie av drama som ämne i skolan i Australien. Det visar sig att dramaämnet hade sin grund i den australiensiska motsvarigheten till kulturskola. Under 2015 kommer Österlind också ut med en ny bok: Drama - en väg till lustfyllt lärande.

Vid Universitetet i Chester, Storbritannien, genomför fyra svenska



doktorander sina forskarstudier i samverkan med ett antal svenska lärosäten. Här finns flera spännande studier att ta del av så småningom. T.ex. ägnar sig Susanne Rosén åt att förstå hur lärande sker i drama och vad ett dramaspécifikt kunnande innebär. Anneli Einarsson beskriver ett samarbete mellan en grundskola och ett kulturcentrum för barn och unga. Vad kan dramapedagogerna tillföra skolan? Sofia Balic undersöker professionsmöten mellan skådespelare, lärare och dramapedagoger. Hur ser den kreativa processen ut i

projekt tillsammans med barn och unga? Vilka verktyg används och vilka roller får och tar deltagarna? Syftet är att bidra till ökad kunskap om och bättre förutsättningar för samverkansprojekt mellan kulturliv och skola.

Önskvärt vore nu att vi får en forskningsinsats som rör kulturskolan specifikt. Vad innebär drama- och teaterämnet i kommunernas utbud? Vilka deltar? Hur går lärandet till? Vad lär sig barn och unga? Det är några av frågorna som förhoppningsvis kan finna svar i kommande studier. ■

REFERENSER

- ▶ Ahlstrand, P (2014). Att kunna lyssna med kroppen: en studie av gestaltande förmåga inom gymnasieskolans estetiska program, inriktning teater. Institutionen för etnologi, religionshistoria och genusvetenskap, Centrum för de humanistiska ämnernas didaktik, Stockholms universitet.
- ▶ Österlind, E. & Hallgren, E. (2014). Heathcote in Sweden – just passing by? Drama Research: international journal of drama in education 5(1), 20 p <http://www.dramaresearch.co.uk/>
- ▶ Österlind, E. [2015]. Drama – en väg till lustfyllt lärande. Lund: Studentlitteratur (monografi).

PÅGÅENDE FORSKNING SAMARBETSPROJEKT MED DRAMA I CENTRUM

TEXT **ANNELI EINARSSON**

■ Som forskningsstuderande i pedagogik och involverad i ett samarbetsprojekt mellan en grundskola och ett kulturcentrum för barn och unga, är jag nyfiken på hur sådana samarbeten kan utvecklas i framtiden.

Projektet som jag följt startade med att dramapedagoger från ett kulturcentrum i en norrländsk stad åkte ut till en skola för att ha teaterverksamhet på eftermiddagarna. Tanken var att se hur man skulle kunna nå ut till alla barn, även de som inte själva åkte till kulturcentrets egna lokaler. Det fanns en vilja att ta sitt demokratiska uppdrag på allvar. Det fanns också lärare på skolan som ville utveckla arbetet med de estetiska ämnena i sin undervisning.

Frivillig vs. obligatorisk undervisning

Det har nu gått ett läsår och det har varit mycket spännande att följa med på denna resa där två drama-

pedagoger från kulturcentret och tre lärare på skolan har jobbat sida vid sida och lärt av varandra. Lärarna är fascinerade av dramapedagogernas förmåga att improvisera; att bjuda in barnen i dramatiseringarna, fånga upp deras idéer och förslag och använda dem. Dramapedagogernas utmaning var hur de skulle möta barngrupper där drama var obligatoriskt, då de tidigare endast jobbat med grupper där barn och ungdomar anmält sig frivilligt och utifrån ett intresse. Detta har inneburit att dramapedagogerna fått fundera över sitt eget arbetssätt och ibland hitta nya vägar för att nå fram till alla barn, att engagera och motivera alla att bli delaktiga. De säger sig också ha lärt sig mer om att ha tydliga,

långsiktiga mål och strukturera sitt arbete på ett mer genomtänkt sätt. Något som det ställs höga krav på i skolans värld.

Barnen vill vara aktiva

När jag intervjuat elever som deltagit i dramaundervisningen säger de alla att drama är roligt och spännande. När jag frågar vad det är som är roligt är det några saker som återkommer i barnens svar. Det handlar mycket om att få "göra", att få vara aktiv, använda sin kropp och uttrycka sig. Det handlar om att få fantisera och "hitta på", det handlar också om att få "klä ut sig" och visa upp något för en publik. Detta är bara ett par korta exempel på viktiga resultat som blivit synliggjorda tack

vara möjligheten att observera och forska om detta arbete.

Hur kan kulturskolor och skolor samverka i framtiden?

Musik- och kulturskolor har spelat en viktig roll för att motverka vad jag upplever som en nedmontering av estetiska ämnen och kulturverksamheter för barn. På många ställen i Sverige växer samarbeten fram mellan kulturskolor och grundskolor. Detta är ett viktigt och intressant arbete men väcker också såklart många frågor. Hur ska ett sådant samarbete se ut? Hur ska det organiseras? Hur ska uppdragen formuleras? Här behövs forskare både inom kultursektorn och inom pedagogik för att skapa överblick och en fördjupad förståelse. ■

KLARINETT FROSSA

23-25 JAN'15

23-25/1 på Musikaliska, Nybrokajen 11.
För dig från ca 10 år som spelar klarinett.
Info och anmälan: musikaliska.com/lansmusiken

Tre fullspäckade dagar med konserter, workshops, ensemblespel och seminarier där alla, proffs som amatörer, kan frossa i sitt favoritinstrument.

Med bl.a. Blåsarsymfonikerna, Emil Jonason, Alf Hörberg och musiker från Kungliga Filharmonikerna och Arméns musikkår.

Länsmusiken
I STOCKHOLM



BLÅSAR
SYMFONIKERNA



**STIPENDIERNA KAN SÖKAS
AV PERSONER FÖDDA 1979
ELLER SENARE, VERKSAMMA INOM
POPULÄRMUSIKENS OMRÅDE**

**OBS! STIPENDIERNA ÄR INTE
AVSEDDA FÖR GRUPPER**

**ANSÖK SENAST
17 DEC 2014**

STIFTELSEN
ALBIN HAGSTRÖMS MINNESFOND
I KUNGL. MUSIKALISKA AKADEMIEN DELAR UT

STIPENDIER
ATT SÖKAS AV
**DRAGSPELARE
& GITARRISTER**

**ANSÖKNINGSBLANKET SAMT
YTTERLIGARE INFORMATION**

www.musikaliskaakademien.se/hagstrom
08-407 18 03
adm@musikaliskaakademien.se



NORBERG ÖPPNAR KULTURSKOLA

■ För några år sedan la Norberg ner kommunens kulturskola. Men nu finns det beslut om att starta en kulturskola igen.

– Jag tror att alla vet att det var med sorg i hjärtat som vi tog bort kulturskolan 2012. När vi nu ser att vi inte behöver göra några besparingar, utan har lite utrymme, så känns det jättebra att kunna göra den här satsningen, säger Norbergs kommunalråd Åsa Eriksson (S) till Sveriges Radio.

Musikskola har man redan och vad som ska göras kring teater, dans och bild ska de unga själva få vara med och bestämma.

Det blir också fler satsningar på unga. Det blir utökade öppettider på fritidsgården, det är kulturskola för alla barn, det är kostnadsfri läxhjälp, det är fler feriejobb, etcetera.

Norbergs kommun växer och hade Sveriges femte största befolkningsökning första halvåret i år. Med fler invånare så kommer också mer skatteintäkter och statsbidrag. ■

STORT INTRESSE FÖR FILM I KULTURSKOLAN

■ Filmverksamhet är en liten men växande del av kulturskolans verksamhet. En konferens om film i kulturskolan skedde nyligen Norrköping.

Intresset för konferensen var stort och den blev fullsatt med runt 140 deltagare från hela landet. Konferensen ordnades av SMoK i samverkan med Film i Stockholm, Filminstitutet, Unga berättar samt Kulturskolan och Cinema i Norrköping.

– Det vi kan se är att allt fler kommuner nu breddar verksamheten i kulturskolan. Under de tre senaste åren har kommunernas utbud av dans ökat med 25 procent, teater/drama har ökat med 19 procent, bild ökar med 20 procent. Mediaområdet ökar rejält med hela 78 procent, konstaterar Torgny Sandgren, generalsekreterare på SMoK.

Keynote speakers på konferensen var Susanne Wad som berättade om verksamhet i Danmark samt forskaren Gunilla Dahlberg som talade om kulturutövandets betydelse för barns utveckling.

En Facebook-grupp "Film i kulturskolan" har etablerats där intresserade kan dela erfarenheter, titta in där! ■



Satsning på kulturskolan i budgetpropositionen

■ Den 24 oktober presenterade regeringen sin budget för 2015. En av nyheterna är 100 miljoner till kulturskolan.

Regeringens budget rymmer flera satsningar på kulturskolan. En nationell strategi skall tas fram, en utredning skall tillsättas och kulturskolan skall få en tydligare roll i satsningen Skapande skola.

– Musik- och kulturskolan är central för att barn och unga ska få möjlighet att ägna sig åt estetik och skapande. Därför ska den vara av hög kvalitet och tillgänglig för alla. Mot denna bakgrund är jag mycket glad att regeringen nu gör omfattande satsningar på musik- och kulturskolan, säger Alice Bah Kuhnke.

Satsningen kommer sträcka sig över fyra år och omfatta totalt 400 miljoner kronor. Målet med satsningen är enligt regeringen att ge "barn och unga en likvärdig tillgång till kultur och kulturutövning" bland annat genom sänkta avgifter.

Den 3 december förväntas riksdagen besluta om förslagen i budgetpropositionen. ■



TILLSAMMANS MOT NÄTHAT



EN ARBETSGIVARE, 248 OLIKA YRKEN – BORAS.SE/248

Ditt nya jobb?

Biträdande kulturskolechef

till Borås Kulturskola, Kulturförvaltningen

Vad skulle vara mer inspirerande och meningsfullt än att vara en del i utvecklingen av en hel stad? Läs mer om ditt nya jobb på boras.se/ledigajobb



MUSIKERUTBILDNING VÄNERSBORG - MUV

MUV - den framgångsrika estetiska spetsutbildningen vid Birger Sjöbergsgymnasiet

- klassisk profil i samarbete med Barratt Due Musikk institutt, Oslo
- sångprofil
- jazz- och afroprofil

Info och kontakt: www.vanersborg.se/musiker





I Västerås
22-24 maj
2015

FESTIVAL!

MusikRUM Västerås 2015
för kulturutövande ungdomar
från hela Sverige!

Anmäl
er innan
1 mars!

Körfestival
Tävling och
Konsert

Blås-
festival,
tävling och
Konsert



Arméns musikkår
gästar MusikRUM

Stråk-
festival och
konsert

Dans-
festival

festival.rum.se

E-post: festival@rum.se

kul

rum
UNGA MUSIKANTER